

บทที่ 1

บทนำ

หลักการและเหตุผล

คุณภาพชีวิตคนทำงาน มีความเกี่ยวพันถึงองค์ประกอบต่างๆ ที่ประกอบเป็นคุณภาพชีวิตของแรงงานหรือคนทำงาน โดยครอบคลุมมิติต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิตคนทำงานอันได้แก่ ครอบครัว สภาพแวดล้อมและการพักอาศัย คุณธรรม จริยธรรม วัฒนธรรม สังคม ชีวิตการทำงานและสุขภาพ มิติเหล่านี้ได้จากการสำรวจสถานการณ์ การพัฒนาตัวชี้วัดคุณภาพชีวิต ซึ่งการค้นหาและถอดบทเรียนรูปแบบการทำงานที่สามารถนำมาเป็นตัวอย่างที่ดีในการปฏิบัติตาม เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนทำงาน (ชินนุทัย กาญจนะจิตรา และคณะ, 2551 :4)

อุตสาหกรรมการเลี้ยงโคนมในจังหวัดเชียงใหม่เริ่มต้นในปี พ.ศ. 2507 ประเทศไทยได้รับความช่วยเหลือจากประเทศเยอรมัน จัดตั้งสถานีสผสมเทียมแห่งแรกขึ้นในประเทศไทยที่ห้วยแก้ว จ.เชียงใหม่ (กรมส่งเสริมสหกรณ์ , 2550 :2) และได้มีการส่งเสริมให้มีการส่งเสริมการเลี้ยงโคนมให้กับเกษตรกรขึ้นในโครงการหมู่บ้านสหกรณ์ ซึ่งก็คือพื้นที่ อ.แม่ออน จ.เชียงใหม่ ในปัจจุบันและต่อมาได้รวมกลุ่มผู้เลี้ยงโคนมจัดตั้งเป็นสหกรณ์โคนมแม่ออน (ทองมา ศรีภูธร, 2554)

เนื่องจากสถานการณ์เศรษฐกิจการค้าโลกในปัจจุบัน มีแนวโน้มการแข่งขันที่รุนแรงยิ่งขึ้น หลายประเทศจึงมีการหันมาจับมือเปิดเสรีการค้าระหว่างกันเพื่อ ประเทศไทยจึงต้องปรับตัวในลักษณะเชิงรุก คือ การจัดทำเขตการค้าเสรี (FTA) เพื่อสร้างพันธมิตรทางการค้าและสามารถใช้เป็นประตูเชื่อมการค้าไปสู่ประเทศต่าง ๆ และมีการลงนามกรอบความตกลงการค้าเสรีไทย-ออสเตรเลีย มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2548 เป็นต้นไป และลงนามความตกลงการค้าเสรีไทย - นิวซีแลนด์ มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม 2548 เป็นต้นไป ซึ่งการตกลงดังกล่าวนี้มีผลกระทบทั้งทางบวกและทางลบแก่สินค้าเกษตรไทย โดยเฉพาะโคนม โคนเนื้อ ได้รับผลกระทบมาก (กรมส่งเสริมสหกรณ์ , 2550 :6)

จากผลกระทบเขตการค้าเสรี (FTA) ไทย-ออสเตรเลีย ในปีพ.ศ. 2549 เกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมประมาณ 1 ใน 3 ของจำนวนผู้เลี้ยงทั่วประเทศ (ผู้เลี้ยงวัวนมประมาณ 30,000 ครอบครัว รวมประมาณ 150,000 คน เลี้ยงวัวนมรวมกันประมาณ 300,000 ตัว) ได้เริ่มทยอยขายวัวสาว และแม่วัวที่ยังให้น้ำนมบางส่วนให้กับโรงเชือดในราคาต่ำ สาเหตุหลักที่เกษตรกรขายวัวทิ้งเนื่องจากมองไม่เห็นอนาคต และเกรงว่าในอีก 15 ปีที่จะเปิดเสรีผลิตภัณฑ์นมไทยคงไม่สามารถแข่งขันกับออสเตรเลียรวมถึงนิวซีแลนด์ได้ จากความไม่มั่นใจดังกล่าวทำให้ผู้เลี้ยงส่วนใหญ่ไม่มีการลงทุน

ใหม่และเริ่มทยอยขายไว้ทั้ง (Ftadigest, 2549, ออนไลน์) นอกจากนี้ เกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมยังประสบปัญหาต้นทุนอาหารโคนมที่เพิ่มสูงขึ้น (แนวหน้า, 2554 :ออนไลน์)

ซึ่งสหกรณ์โคนมแม่อน จำกัด ได้รับผลกระทบจากเขตการค้าเสรี (FTA)ดังกล่าว และได้ตระหนักถึงปัญหาที่จะตามมาในอนาคต ดังนั้นเพื่อให้สามารถแข่งขันกับกลุ่มผู้ผลิตน้ำนมดิบรายอื่นๆทั้งในและนอกประเทศได้ สมาชิกสหกรณ์ทุกคนทุกระดับต้องทุ่มเทแรงกาย แรงใจ ในการฝ่าวิกฤตที่กำลังจะเกิดขึ้นไม่ว่าจะเป็นด้านการบริหารฟาร์มให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น การพัฒนาคุณภาพน้ำนมดิบให้ดียิ่งขึ้น และการบริหารต้นทุนให้ต่ำลง ส่วนแล้วแต่ส่งผลถึงการประสิทธิภาพการบริหารของสหกรณ์โคนมแม่อน จำกัด ให้ดียิ่งขึ้น และเพื่อที่จะรักษาความสามารถในการแข่งขันไว้ได้

สิ่งสำคัญที่จะมีบทบาทต่อการสร้างประสิทธิภาพในการให้บริหารของสหกรณ์โคนมแม่อน จำกัด และเป็นกุญแจที่สำคัญในการนำไปสู่ความสำเร็จ คือ สมาชิกสหกรณ์ทุกคนจะต้องมีคุณภาพชีวิตที่ดี นั้นหมายถึงการมีคุณภาพชีวิตการทำงานที่ดีด้วย เนื่องจากการที่บุคลากรมีคุณภาพชีวิตการทำงานที่ดี ย่อมเป็นการสร้างบรรยากาศที่จะทำให้บุคลากรเกิดความพึงพอใจในการทำงานสูงขึ้น ย่อมส่งผลให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงาน ส่งผลให้องค์กรมีประสิทธิภาพสูงยิ่งขึ้น

ด้วยเหตุนี้ ทำให้ผู้ศึกษามีความสนใจที่จะศึกษาคุณภาพชีวิตในการทำงานของสหกรณ์โคนมแม่อน จำกัด เพื่อที่จะทราบว่าคุณภาพชีวิตการทำงานที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน และมีปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงาน เพื่อจะได้ข้อมูลอันเป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนทำงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์

1.เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของสมาชิกสหกรณ์โคนม แม่อน จำกัด

2.เพื่อศึกษาระดับคุณภาพชีวิตการทำงานของสมาชิกสหกรณ์โคนมแม่อน จำกัด

ประโยชน์จากการศึกษาได้รับ

1.ทำให้ทราบถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของสมาชิกสหกรณ์โคนมแม่อน จำกัด

2.ทำให้ทราบถึงระดับคุณภาพชีวิตการทำงานของสมาชิกสหกรณ์โคนมแม่อน จำกัด

3. เพื่อเป็นแนวทางสำหรับสหกรณ์ที่จะปรับปรุงคุณภาพชีวิตการทำงานของสมาชิกสหกรณ์โคนมแม่อน จำกัด

4. เพื่อนำแนวทางไปพัฒนาปรับปรุงคุณภาพชีวิตการทำงาน ในสหกรณ์โคนมอื่นๆต่อไป

นิยามศัพท์

คุณภาพชีวิตการทำงาน หมายถึง การที่บุคคลในองค์กรสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีความสุขทั้งทางร่างกาย จิตใจ สังคม และจิตวิญญาณ ภายใต้องค์ประกอบและสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม และมีความมั่นคงในชีวิตการทำงาน ซึ่งเป็นหน้าที่ขององค์กรที่จะต้องดำเนินการให้แก่องค์ประกอบเหล่านั้น และการที่พนักงานมีคุณภาพชีวิตการทำงานที่ดีแล้ว ย่อมส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานให้แก่องค์กรไปจนถึงชีวิตส่วนตัวของพนักงาน โดยปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงาน ได้แก่ ปัจจัยด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านสัมพันธภาพทางสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านจิตวิญญาณ และด้านความมั่นคงในชีวิต

สมาชิกสหกรณ์โคนมแม่อน จำกัด หมายถึง ผู้เลี้ยง โคนมและเป็นสมาชิกของสหกรณ์โคนมแม่อน จำกัด อ.แม่อน จ.เชียงใหม่ มีสมาชิกทั้งหมด 122 ราย